

Діагностика мовлення дитини в домашніх умовах

Серед дошкільнят, як і серед школярів, завжди були діти з чітко вираженими мовленнєвими порушеннями. Порушення звуковимови в ранньому віці (від 1,5 до 2,5 років) пояснюється недостатнім загальним розвитком дитини, несформованістю артикуляційного апарату. Однак 4-5-річні діти самі починають помічати недоліки вимови і нерідко дуже болісно переживають це. Вони уникають слів з «важкими» звуками, соромляться говорити. Мовленнєві порушення залишають відбиток і на психічному розвитку особистості. Такі діти часто пасивні, нервові, погано контактують з оточуючими.

Виправлення звуковимови починають з логопедичного обстеження загального стану розвитку мовлення, звуковимови і фонематичного (мовленнєвого) слуху. Далі аналізують характер виявлених недоліків і визначають шляхи їх усунення.

Починати логопедичну діагностику доцільно з бесід на знайомі для дитини теми: «Які у тебе є іграшки?», «Де ти був учора, що бачив?» тощо або запропонувати розповісти вірш, переказати добре відому казку.

З метою більш глибокого вивчення мовлення проводять спеціальне логопедичне обстеження. Для його проведення потрібно підібрати іграшки або малюнки, в назвах яких присутні складні для вимови звуки, які стоять на початку, в середині та в кінці слова.

Наприклад:

слова на звук [С] - сонце, велосипед, автобус;

слова на звук [С'] - сім, сусід, лось;

слова на звук [З] - замок, коза, хмиз;

слова на звук [З'] - зяблик, поезія, колодязь;

слова на звук [Ц] - цап, яйце, палац;

слова на звук [Ц'] - ціль, оцінка, заєць;

слова на звук [Ш] - шапка, кішка, душ;

слова на звук [Ж] - жук, лижі, багаж;

слова на звук [Ч] - черепаха, хлопчик, ключ;

слова на звук [ШЧ] - щука, вощина, плащ;

слова на звук [Л] - лампа, ялинка, дятел;

слова на звук [Л'] - літо, пальма, учитель;

слова на звук [Р] - риба, корова, помідор;

слова на звук [Р'] - ряжанка, двері.

Таке логопедичне завдання можна використовувати для перевірки звуковимови дітей всіх вікових категорій. З метою посилення інтересу можна запропонувати малюкам самим виймати малюнки або іграшки з коробки або чарівного мішечка.

Для того, щоб уточнити, які саме звуки дитина вимовляє неправильно, їй потрібно поставити додаткові запитання таким чином, щоб у відповіді прозвучало слово з «проблемним» звуком. Наприклад, «Хто плаває у акваріумі?» - «Риба».

Вивчаючи мовлення дитини, можна також перевірити стан фонематичного слуху. Встановити, наприклад, чи помічає дитина правильну чи неправильну вимову у дорослих, чи усвідомлює, що сама припускається тієї чи іншої помилки.

Дані проведеного логопедичного обстеження слід зафіксувати в спеціальному зошиті, куди потрібно внести перелік звуків, які дитина вимовляє неправильно, особливості вимови (пом'якшення вимови приголосних, відсутність звуку, звук-замінник - [С] - [Ш] (сиска - шишка) і т. д.)

Провівши таку логопедичну діагностику, можна отримати загальну картину стану звуковимови дитини і намітити шляхи усунення мовленнєвих порушень. Для швидкої логопедичної діагностики в домашніх умовах на сайті є експрес-тест:

Тест на визначення рівня розвитку мовлення дитини.

Окрім звуковимови, слід також обстежити стан граматичного ладу мовлення, зв'язного мовлення, обсяг словникового запасу тощо.

Якщо ж самотійно не вдається діагностувати недоліки звуковимови або ж виникають труднощі у корекційній роботі, тоді слід звернутися до логопеда, який, володіючи різноманітними методиками, схемами, прийомами завжди зможе комплексно провести логопедичне обстеження і підібрати корекційну програму, виходячи з індивідуальних особливостей кожної дитини.